

Reviderat handlingsprogram avseende stadsdelsförnyelsen i Farsta

Kommunfullmäktige antog hösten 2003 riktlinjer för ”Stadsdelsförnyelse – för ökad delaktighet och en långsiktigt positiv utveckling i Stockholms ytterstad”.

I oktober 2003 fattade stadsdelsnämnden beslut om en arbetsplan innehållande tidsplan och projektorganisation för stadsdelsförnyelsen i Farsta. Under våren 2004 antog stadsdelsnämnden det lokala handlingsprogrammet för stadsdelsförnyelsen.

I arbetet med stadsdelsförnyelsen har förvaltningen utgått från ett helhetstänkande om vad som kan vara bra för hela stadsdelsområdet vad gäller utvecklingsarbetet. Utgångspunkten vid utformningen av handlingsprogrammet har varit att få med boendes idéer och synpunkter på den framtida utvecklingen av Farsta.

Det samlade resultatet av de aktiviteter och projekt som genomförs inom ramen för stadsdelsförnyelsen förväntas bl.a. skapa ökad delaktighet bland medborgarna och samtidigt ge förutsättningar som på sikt kan minska stadens kostnader. Inte minst kommer arbetet med stadsdelsförnyelsen att skapa och utveckla nya kontaktytor och samarbetsformer mellan olika delar av stadens centrala förvaltningar och bolag.

Under projekttidens gång kommer också nya sammanslutningar med olika grupper av medborgare, föreningar och företagare att bildas. Förhoppningen är att dessa blir bestående och fortsatt intresserade av det lokala utvecklingsarbetet i stadsdelsområdet Farsta. Redan nu ser vi att många arbetsgrupper har bildats som är engagerade i samhällsutvecklingen, bl.a. när det gäller trygghet- och trivselsfrågor men också inom det sociala och kulturella området.

Framtidsscenarier och framtagande av lokala mål

Den 10 februari 2004 genomfördes ett framtidsseminarium för hela Farsta. Under mars-april 2004 fortsatte ett visions- och förankringsarbete i alla stadsdelsområden i Farsta. Under hösten 2004 genomfördes ytterligare samverkansmöten i samtliga stadsdelsområden.

Vid framtidsseminariet deltog ca 140 personer. Av dessa var 39 nämndledamöter och tjänstemän från stadsdelsnämnden, fackförvaltningar, bostadsbolagen, SISAB, kulturskolan, biblioteket, Farsta gymnasium och Stockholms läns landsting. Övriga deltagare var boende, föreningsmedlemmar och företagare från olika stadsdelsområden i Farsta. Av dessa anmälde ca 50 personer intresse att få vara med i olika samverkansgrupper. Under kvällens arbete, som vägledades genom tre teman *arbete*, *boende* och *rekreation*, kom många idéer fram om hur Farsta i framtiden kan utvecklas till en attraktiv stadsdel att bo, arbeta, leva i och besöka.

Utifrån framtidsseminariet och vid följande samverkansmöten har således några, för de olika grupperna av medborgare viktiga områden, angetts. Dessa är: bostadsbyggande, trygghet och trivsel, natur och miljö, ungdomars delaktighet, kommunikationer, trafik och vägar, kultur, näringsliv, serviceutbud och arbetstillfällen/praktikplatser. Inom alla dessa områden arbetar nu olika grupper med att utveckla idéer och projekt för att Farstaområdet ska bli en än mer attraktiv stadsdel.

Fem lokala mål har varit vägledande för arbetet med stadsdelsförnyelsen. Dessa mål är ett resultat av de förslag och idéer som presenterades vid framtidsseminariet samt av det arbete som genomförts i samverkansgrupper i alla stadsdelar i Farsta.

1. Utveckla Farsta-områdets attraktivitet för boende och näringsliv och tillskapa trygghet och trivsel
2. Stärka ungdomars delaktighet och förbättra möjligheten för unga människor att få inflytande över den egna vardagen samt motverka främlingsfientliga tendenser bland unga
3. Verka för ökad sysselsättning och tillskapande av lämpliga praktikplatser
4. Utveckla fritids- och kulturutbudet som komplement till stadens allmänna utbud
5. Öka tillgängligheten i stadsdelens natur- och rekreationsområden samt värna känsliga naturområden

Aktiviteter som planeras för att uppfylla målen under 2005-2006

Under mars 2005 kommer en uppföljning av framtidsseminariet att genomföras. Temat för uppföljningsmötet blir ”Ett år med stadsdelsförnyelsen”. Till mötet inbjuds boende, arbetsgrupper, föreningar, företagare, myndigheter, stadens olika förvaltningar och bolag m.fl. Mötet blir ett led i att utvärdera stadsdelsförnyelseprojektet i sin helhet. Deltagarna kommer att kunna reflektera över utvecklingsarbetet och bidra med erfarenheter från de projekt som de varit en del av. Samtidigt kommer deltagarna att få ge en bild av hur de vill att fortsättningen av stadsdelsförnyelseprojektet ska se ut.

Under 2006 kommer det tredje och sista uppföljningsmötet att genomföras med alla inblandade. Det kommer att handla om hur erfarenheter av projekten ska leva vidare och hur nya kunskaper/metoder kan komma att implementeras i ordinarie verksamhet. En utvärdering av varje projekt kommer att ligga till grund för ett sådant övervägande. Tanken är att mötet under våren 2006 ska knyta ihop alla delar av det lokala handlingsprogrammet. Vid mötet kommer resultaten av allt arbete och alla projekt som bedrivits inom stadsdelsförnyelsen att presenteras.

Under 2005 och 2006 kommer förvaltningen att fortsätta hålla i samverkansmöten i alla stadsdelar. På dessa möten kommer arbetsgrupper att kunna presentera förslag och idéer samtidigt som olika projekt kommer att förankras. Vid samverkansmötena kommer förvaltningen dessutom löpande att informera och presentera de olika åtgärder/insatser som genomförs inom stadsdelsområdet och som facknämnder och bolag ansvarar för.

Förvaltningen kommer, för att göra arbetet kring stadsdelsförnyelsen och dess mål kända bland allmänheten, att arbeta på bred front. Dels fortsätter projektledaren för stadsdelsförnyelsen arbetet med uppsökande verksamhet bland boende, föreningar, företag och stadsdelsnämndens verksamheter, dels kommer information om stadsdelsförnyelsen att finnas tillgänglig på Farstas webbplats, www.stockholm.se/farsta/stadsdelsfornyelsen.

Inför det öppna mötet som går under temat ”Ett år med stadsdelsförnyelsen”, samt kommande samverkansmöten i alla stadsdelarna, kommer inbjudningar att skickas per post till boende, föreningar, företag, centrala förvaltningar, bostadsbolag, SISAB och Stockholms läns landsting. Mötena kommer också att annonseras i Mitt i Söderort och på Farstas webbplats. Kommunikationsplanen för stadsdelsförnyelsen kommer att följas. Aktiviteter/beslut inom stadsdelsförnyelsen kommer även fortsättningsvis att kommuniceras såväl externt som internt.

Projekt som planeras/pågår för att uppfylla målen under 2005-2006

Projektnamn	Nämndbeslut (datum)	Projektets start- och avslutningsdatum	Uppfyller målen enligt det lokala handlingsprogrammet?
Hur går det för våra ungdomar?	2004-05-17	2004-09-01 - 2006-12-31	Ja. Mål 2 och 3.
Stöd till långtidsarbetslösa ungdomar?	2004-05-17	2004-09-01 – 2006-12-31	Ja. Mål 2 och 3.
Astronomi i rum och tid	2004-06-17	2004-08-01- 2005-06-30	Ja. Mål 1, 2 och 4.
Bygga en brygga i Sköndal	2004-06-17	2004-08-01- 2005-05-31	Ja. Mål 1, 4 och 5.
Upprustning Hauptvägen-Prechtvägen/Hökarängsskolan	2004-06-17	2004-08-01- 2005-12-31	Ja. Mål 1, 2 och 4.
Program och projektering – Stieg Tren-ters Torg	2004-06-17	2004-08-01- 2005-12-31	Ja. Mål 1.
Konsthall i centraltvätteriet i Hökar-ängen – Konsthall C	2004-10-21	2004-10-01- 2006-12-31	Ja. Mål 1 och 4.
Ungas röst i Farsta	2004-10-21	2004-12-01- 2006-12-31	Ja. Mål 2.
Utveckling av Farsta torg	2004-12-16	2005-01-01- 2005-06-30	Ja. Mål 1 och 4.
”Ett år med stadsdelsförnyelsen” Uppföljningsmöte för hela Farsta	2005-02-17	2005-03-22- 2005-03-22	Ja. Alla fem mål.
Program för upprustning av parkleken Odla-rängen	2005-02-24	2005-02-24- 2005-12-31	Ja. Mål 1, 2 och 4.
Program för Högdalstopparna	2005-02-24	2005-02-24- 2005-09-30	Ja. Mål 1, 4 och 5.

Åtgärder/aktiviteter inom området som centrala förvaltningar och bolag ansvarar för

Gatu- och fastighetskontoret arbetar med att öka tryggheten genom bättre belysning, klotter-sanering, olika insatser för levande centrum samt med insatser inom tillgänglighetsprojektet där de lokala handikappråden tar aktiv del i frågorna. Kontoret arbetar också på stadsdelsförvaltningens uppdrag när det gäller framtagande av program m.m. inom stadsdelsförnyelsen.

Idrottsförvaltningen har generellt satsat på att upprusta idrottsanläggningar samt att anlägga nya, bl.a. den som nu uppförs i Sköndal. Detta är dock inte bekostat med stadsdelsförnyelse-medel, men ses ändå som en del av utvecklingen av ytterstaden. Vidare ingår idrottsförvaltningen i en arbetsgrupp tillsammans med stadsdelsförvaltningen, Stockholms idrottsförbund och idrottsföreningar för att eventuellt starta ett projekt inom det s.k. Handslaget. Idéen är att anlägga en näridrottsplats på Gubbängsfältet.

Kulturförvaltningen vill gärna medverka/samråda kring utvecklingsfrågor i Farsta. Förvaltningen deltar vid samverkansmöten och andra möten arrangerade av Farsta stadsdelsförvaltning. Kulturförvaltningen är också med i projektet ”Konsthall C” i Hökarängen tillsammans med stadsdelsförvaltningen, Stockholmshem och Familjebostäder.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen avser att medverka i stadsdelsförnyelsen. Förvaltningen kommer att fullfölja befintliga uppdrag vad gäller synpunkter på markanvändning m.m. och kommer också att bistå stadsdelsnämnden med sakkunskap inom området.

Stadsbyggnadskontoret arbetar med det politiska målet att bygga 20 000 bostäder inom gällande mandatperiod. Det innebär att kontoret kommer att ta fram ett antal detaljplaner för olika områden i Farsta. Genom att stadsdelsförnyelsen har etablerat ett forum för samverkan ser kontoret goda möjligheter att föra en dialog kring de framtida bostadsprojekten i Farsta.

Stadsmuseiförvaltningen har träffat stadsdelsdirektörerna för att diskutera hur man kan arbeta med elever, vuxna, personal m.fl. för att stärka kunskapen om det egna lokala området som ett sätt att känna stolthet för sin stadsdel. Stadsmuseiförvaltningen har också tagit fram ett särtryck ur ”ytterstadsboken” som stadsdelsförvaltningen har köpt in i en upplaga för att dela ut till boende, arbetsgrupper och föreningar, t.ex. vid samverkansmöten.

Utbildningsförvaltning deltar i stadsdelsförnyelsen genom representanter från Farsta gymnasium, bl.a. i ett projekt som avser att utveckla Farsta torg. De deltar också i projektet ”Ungas röst i Farsta”. Utbildningsförvaltningen finns också representerad i en arbetsgrupp som diskuterar hur man inom befintliga lokaler kan tillskapa samlingslokaler och kulturhus.

Familjebostäder deltar i projektet ”Konsthall C” tillsammans med Stockholmshem, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningen. Familjebostäder deltar också i upprustningsprojektet ”Hauptvägen-Prechtvägen/Hökarängsskolan”. Vidare deltar Familjebostäder vid samverkansmöten och i möten med arbetsgrupper.

Näringslivskontoret kommer att stödja uppbyggandet av en företagarföreningen i Larsbodaområdet i Farsta. Vidare har näringslivskontoret startat ett utvecklingsprojekt i Hökarängens centrum tillsammans med handlare, fastighetsägare och stadsdelsförvaltningen.

SISAB kommer att agera sakkunnig i frågor kring upprustning av t.ex. skolgårdar och kommer också att budgetera för eventuella drifts- och underhållskostnader som uppkommit i samband med satsningar inom stadsdelsförnyelsen. Om underhållskostnader skulle vara av betydande art finner SISAB rätten att demontera utrustningen utan vidare krav på nyanskaffning.

Stockholmshem deltar i projektet ”Konsthall C” tillsammans med Familjebostäder, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningen. Vidare deltar Stockholmshem i upprustningsprojektet ”Hauptvägen-Prechtvägen/Hökarängsskolan” tillsammans med Familjebostäder och stadsdelsförvaltningen. Därutöver finns ingen planering för 2006 men troligtvis kommer 2,5 mnkr att finnas tillgängliga för Farsta.

Svenska Bostäder kommer att äska medel för 2006 under oktober 2005. Besked om beviljade medel kommer preliminärt i slutet av november 2005. Innan dess kan Svenska Bostäder inte uppge vad som kan göras inom ramen för stadsdelsförnyelsen. Bolaget fortsätter att delta i samverkansgrupper och i arbetsgrupper, främst i Farsta strand och Fagersjö men också i centrala Farsta, både för att få in och lämna synpunkter och idéer till utvecklingsprojekt.